

COMPAS D'ESPERA

(Capítulo del libro „*Retrobament de l'Alguer*“, ofrecido a la Biblioteca del Centro por D. Francisco Recasens y Mercadé, Socio de Honor).

Ha calgut veure aquests precedents, per adonar-nos un xic del paper que, a ambdues ribes mediterrànies, exercien els dos escriptors que venien a representar L'Alguer i Catalunya. De llur abrandament, en el qual Martorell havia estat l'esca, que quedà un caliu, observat per Marià Aguiló i que aprofità, per avivar-lo de nou, Eduard Toda, quan ja els dos més conspicus algueristes catalans havien fallecut: Martorell l'any 1878 i Milà l'any 1884.

TODA. — El reusenc Eduard Toda visità L'Alguer, per primera vegada, al mes de setembre del 86. Comptava una edat prometedora (31 anys) quan saludà Frank (56 anys). El viatger pogué assenyalar: „*He trobat en en Frank lo primer col·laborador pera una obra de revelació de la Sardenya catalana, y'l tinch com ferma esperansa de renaixement literari de nostra llengua, en sa terra*“. Això ho escriví Toda en „*Un poble català d'Italia: L'Alguer*“ (Barcelona 1888); llibre que il·lustrà majoritàriament la gent de Catalunya sobre l'existència de la „*Barceloneta*“ de Sardenya.

Ja, venint a parlar d'en Toda, parlem d'un període gràvid. En diversos aspectes. Catalunya, el Principat, ve manifestant en múltiples ordres el seu redreçament. No sols en l'aspecte literari, car be sabem com s'uneixen llengua i vida. Toda, en realitat, estableix a L'Alguer el cap de pont sentimental de Catalunya. Diríem —després de conèixer els casos d'en Martorell i d'en Milà— que Toda és conseqüència. I, certament, també preludi. Ell deixa un llevat a L'Alguer (prou es copsa amb la publicació de les seves quatre obres de temàtica algueresa o sarda) que espera „*que els algueresos voldran pendre sempre nostra terra com la seva y nostra vida com sa vida*“.

Seria d'interès un estudi detingut sobre la comesa d'en Toda a L'Alguer.

Toda no „descobrí“ L'Alguer; feu més: el „*divulgà*“. Després d'en Toda, ignorar la vivència catalana de l'illa de Sardenya, no podia admetre's entre catalans cultes. A cavall del traspàs de segle, L'Alguer i Catalunya ja no eren dues entitats absolutament desconegudes. Una frase que apareix en una carta d'en Joan Maragall a Pere Coromines (1907), ve com l'anell al dit per precisar la germanor: „*Els que naturalment s'entenen parlant per fora és que són tots uns per dintre*“.

Biblioteca

Donativo de un socio

“Antología poética” de Miguel de Unamuno; “La España del Cid” Vol. I y II de Méndez Pidal; “Marañón o una vida fecunda” de Francisco Javier Almodovar; “Flor nueva de Romances Viejos” de R. Menéndez Pidal; “Amor solo” de Gerardo Diego; “Baroja, Marañón, Toledo y otras narraciones” de S. García Vicente; “Romancero Hispánico” Teoría e Historia. Vols. I y II de R. Menéndez Pidal; Clásicos castellanos. Jovellanos. Obras escogidas. Floresta de Leyendas heroicas españolas. Floresta de leyendas N. Españolas. Fray Antonio de Guevara. Menosprecio de Corte. “El extraño caso del Dr. Jekyll y Mr. Hyde Olalla” de R. L. Stevenson; “La rana viajera” de Julio Cam-

ba; “El Cristo de Velázquez” de Miguel de Unamuno; “Playas, Ciudades y Montañas” de Julio Camba; “El fantasma de Canterville” de Oscar Wilde; “Vocación y ética y otros ensayos” de Gregorio Marañón; “La señora del perro y otros cuentos” de Antonio P. Chejov; “Cuentos Ucranianos” de Nicolás Gogol; “El ruiseñor y la rosa” de Oscar Wilde; “Españoles fuera de España” de G. Marañón; “Un año en el otro mundo” de Julio Camba; “El casamiento de Figaro” de P. A. Caron de Beaumarchais; “Pequeños poemas en prosa” de Carlos Baudelaire; “Tolearium español” de Angel Ganivet; “Tiempo viejo y tiempo nuevo” de Gregorio Marañón; “Don Juan” de Azorín; “El tema de nuestro tiempo” de José Ortega y Gasset; “Camino de perfección” de Santa

(Continuará)